

ZAPISNIK

Sa 16. sjednice Odbora za prosvjetu, nauku, kulturu i sport Skupštine Crne Gore 26. saziva, koja je održana 15.juna 2018. godine

Sjednica je počela u 10:00 časova.

Sjednici su prisustvovali predsjednik Odbora Radule Novović i članica/ovi Odbora: Branka Tanasijević, Bogdan Fatić i Andrija Popović, člana Odbora Ervina Ibrahimovića je, u skladu sa članom 65 stav 2 Poslovnika Skupštine Crne Gore, zamijenio poslanik Adrijan Vuksanović, dok je članica Odbora Aleksandra Vuković unaprijed najavila odsustvo zbog službenog putovanja u inostranstvo. Sjednicu su pratili predstavnici medija.

Pored članova Odbora, sjednici su prisustvovali predstavnici Ministarstva prosvjete, Ministarstva javne uprave, obrazovnih ustanova iz različitih nivoa sistema obrazovanja i značajnih institucija iz oblasti prosvjete i obrazovanja, koji su svojim prisustvom doprinijeli da se na adekvatan način analizira ova važna i aktuelna tema:

- dr Damir Šehović, ministar prosvjete u Vladi Crne Gore,
- Dejan Abazović, državni sekretar u Ministarstvu javne uprave,
- Marina Matijević, načelnica odjeljenja za ICT u Ministarstvu prosvjete,
- Milica Lekić, PR menadžer Ministarstva prosvjete,
- Dževad Purišić, načelnik Direkcije za informatičku infrastrukturu u Ministarstvu javne uprave,
- Milica Janković, generalna direktorica Direktorata za elektronsku upravu i informatičku bezbjednost u Ministarstvu javne uprave,
- Akademik prof. dr Đorđije Borozan, predsjednik Nacionalnog savjeta za obrazovanje Crne Gore i potpredsjednik Crnogorske akademije nauka i umjetnosti,
- Ljubo Knežević, savjetnik predsjednika Vlade za energetiku iz Kabineta predsjednika Vlade Crne Gore,
- Prof. dr Maja Drakić - Grgur, predstavnica Univerziteta Donja Gorica,
- Vanja Madžgalj, direktorica Britanskog Savjeta u Crnoj Gori,
- Jelena Perović, savjetnica za komunikacije u Kancelariji UNICEF-a u Crnoj Gori,
- Zoja Bojanić Lalović, direktorica Gimnazije „Slobodan Škerović” Podgorica,
- Tanja Spičanović, direktorica JU Srednje ekonomsko-ugostiteljske škole Bar,
- Veselin Bulatović, direktor OŠ „Aleksa Đilas Bećo” Mojkovac,
- Zoran Rakočević, direktor OŠ „Risto Manojlović” Kolašin,
- Dušica Dubljević, psihološkinja u OŠ „Štampar Makarije” Podgorica,
- Biljana Popović, profesorica informatike u OŠ „Štampar Makarije” Podgorica,
- Dragutin Ščekić, direktor JU OŠ „Veljko Drobnjaković” Risan,
- Veselin Grdinić, predstavnik JU Srednje mješovite škole „Vuksan Đukić” Mojkovac,
- Dragana Dmitrović, direktorica Ispitnog centra Crne Gore,
- Duško Rajković, direktor Centra za stručno obrazovanje,
- Radoje Novović, načelnik Odsjeka za istraživanje i razvoj obrazovnog sistema u Zavodu za školstvo,
- Vesna Bulatović, načelnica Odsjeka za utvrđivanje kvaliteta u Zavodu za školstvo,

- Lazo Leković, odgovorni urednik u Zavodu za udžbenike i nastavna sredstva,
- Nadica Vukčević, urednica u Zavodu za udžbenike i nastavna sredstva,
- Ivana Popović, urednica u Zavodu za udžbenike i nastavna sredstva,
- Lida Vukmanović Tabaš, urednica u Zavodu za udžbenike i nastavna sredstva,
- Dimitrov Popović, urednik u Zavodu za udžbenike i nastavna sredstva,
- Maja Malbaški, urednica u Zavodu za udžbenike i nastavna sredstva,
- Ljiljana Vukoslavović, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva,
- Vuko Perišić, rukovodilac Odsjeka za informaciono-komunikacione tehnologije u Skupštini Crne Gore,
- Vaso Popović, saradnik u Odsjeku za informaciono-komunikacione tehnologije i
- Tomo Marković, saradnik u Odsjeku za informaciono-komunikacione tehnologije.

Sjednica je posvećena temi: „Upotreba ICT u obrazovanju: dokle smo stigli i kuda idemo?“.

Predsjednik Odbora za prosvjetu, nauku, kulturu i sport Radule Novović, u uvodnom izlaganju, istakao je da je Crna Gora odavno prepoznala značaj informaciono-komunikacionih tehnologija za ukupan razvoj države i da je pitanje njihovog razvoja i inkorporiranja u svakodnevni život i rad postavljeno kao imperativ i uzdignuto na nivo prioriteta. Podsjetio je da je sistem obrazovanja u Crnoj Gori doživio značajan nivo informatizacije u prethodnom periodu, kao i da su moderne tehnologije postale sastavni dio nastave u crnogorskim školama.

Ministar prosvjete u Vladi Crne Gore dr Damir Šehović je, u uvodnom izlaganju, naveo da je digitalizacija u obrazovanju aktuelna tema koja će, kako vrijeme odmiče, biti sve aktuelnija i zaokupljaće pažnju. Istakao je da se u Crnoj Gori, na tom polju, prave prvi, ali, krupni koraci, jer postoji svijest da nije u pitanju stvar opredjeljenja, već nemanja izbora, jer, ukoliko želimo da budemo konkurentni među savremenim obrazovnim sistemima, moramo ići ruku pod ruku sa njima, moramo pratiti sve aktuelne trendove, a digitalizacija u obrazovanju je realnost. Istakao je da modela privrednog rasta, zasnovanog na inovacijama i znanju, nema bez primjene digitalnih tehnologija u obrazovanju. Govorio je o značaju mijenjanja svijesti o značaju digitalizacije, podizanju kvaliteta informatičke opreme, potrebi otvaranja prostora za korišćenje digitalnih materijala, potrebi ozbiljnog rada na edukaciji, kako bi se smanjio digitalni jaz između nastavnika i učenika i omogućila zaštita djece prilikom upotrebe interneta, kao i o projektima iz ove oblasti u koje je uključeno Ministarstvo prosvjete, uz poruku da obrazovanje ne smije da poklekne pred digitalizacijom, već da joj se prilagodi.

Takođe, ukazao je na činjenicu da obrazovanje mora biti omogućeno u formi koja je prihvatljiva današnjim generacijama, a to znači da se mora otvoriti prostor za primjenu informaciono-komunikacionih tehnologija u obrazovnom procesu. Druga poruka za koju smatra da se mora poslati, kada se govori o potrebi promjene svijesti, je da digitalizacija nije robotizacija i pasivizacija djece, nego upravo suprotno - da digitalizacija znači aktivnost i stvaralaštvo. Istakao je da digitalizacija znači revoluciju u obrazovanju, kao i da se u Crnoj Gori u tu revoluciju ulazi polako, ali odlučno. Naveo je da je druga aktivnost, koja se sprovodi paralelno sa slanjem ovih poruka, otpočinjanje nekoliko projekata. Jedan od njih je projekat koji se realizuje u saradnji sa Britanskim Savjetom, a tiče se primjene mikrobil računara u obrazovnom sistemu, projekat koji je nazvan „Škole za 21. vijek“. Kazao je da je u pitanju regionalni projekat, koji ima za cilj da pruži podršku nastavnicima i učenicima u oblasti kritičkog

razmišljanja i rješavanja problema digitalnih vještina. Istakao je da, zahvaljujući nesebičnoj podršci Britanskog Savjeta, koji je inicijator ovog projekta, Ministarstvo prosvjete je deset škola u Crnoj Gori opremilo sa po trideset mikrobot računara i da smatra da su rezultati primjene ovog pilot projekta sjajni. Napomenuo je da je ambicija da Ministarstvo prosvjete ovaj projekat dovede do kraja, tako da on zaživi u svim školama u Crnoj Gori i da sva djeca rade na ovim računarima i svoj stvaralački duh afirmišu korišćenjem savremenih tehnologija. Naveo je da je drugi projekat koji, takođe, ima za cilj da mijenja svijest o važnosti digitalizacije u obrazovanju, projekat koji Ministarstvo prosvjete realizuje sa Oracle akademijom sa idejom da kroz obuke iz programiranja prođe 300 nastavnika i 3000 djece iz 90 ustanova. Projekat ima višegodišnji karakter i ima za cilj da djecu nauči osnovama programiranja i da time, takođe, pošalje poruku da i Crna Gora može u ovom segmentu praviti iskorake. Istakao je da su u toku pregovori sa Evropskom investicionom bankom za obnovu i razvoj u vezi dobijanja kreditne podrške, uz pomoć koje bi se kompletna informatička oprema u sistemu obrazovanja u Crnoj Gori obnovila. Zaključio je da je sve navedeno problematika koja je važna i zahtijeva značajna finansijska izdvajanja, te da, zato, u digitalizaciju ne treba hrliti već praviti ozbiljne korake, kako bi bili u stanju da osavremenimo nastavni proces koji će biti zasnovan na digitalnim tehnologijama.

Državni sekretar Ministarstva javne uprave Dejan Abazović je, u uvodnom izlaganju, ukazao na činjenicu da ne postoji oblast ljudske djelatnosti i realizacije poslovnog cilja koji se može lako realizovati bez upotrebe informaciono-komunikacionih tehnologija. Govorio je o neophodnosti pravljenja iskoraka i značaju spremnosti na mijenjanje u kontinuitetu, kao i o planovima Ministarstva javne uprave da se svakom građaninu obezbijedi njegov digitalni identitet, u najskorijem periodu. Istakao je da se nalazimo u jednom veoma delikatnom digitalnom vremenu, na prelasku iz treće u četvrtu industrijsku revoluciju. Smatra da je kontinuitet promjena nezaustavljiv proces i da se mora prihvatiti kao sastavni dio svakodnevnog života sa kojom živimo, kao i da je suština priče da se moramo, u kontinuitetu, mijenjati i napredovati. Istakao je da se stvari moraju sagledati cjelovito, na više nivoa, i to: unutar institucije, unutar državnih organa, na nivou društva i na nivou Evropske unije, kojoj težimo. Da bi se stiglo do cilja, smatra da je neophodno realizovati niz pratećih aktivnosti: u normativnom dijelu, u organizacionom dijelu, u kadrovskom dijelu, u infrastrukturnom dijelu, u dijelu servisa, u dijelu promocije i u dijelu edukacija, tj. obrazovanja.

Istakao je da je glavni cilj mora biti zadovoljstvo građanina, koji može realizovati svoje određene potrebe bez obzira na to da li je u pitanju škola, posao, njegov odnos prema institucijama, prema zdravstvu, upravi, itd. Stoga smatra da je neophodno prilagođavanje novom načinu razmišljanja i novom načinu zahtjeva i potrebe koji se kod tog građanina javlja. Podsjetio je da su, danas, tzv. digitalnom građaninu dostupne sve informacije, te stoga takvog korisnika nije jednostavno učiniti zadovoljnim, upravo iz razloga što se njegovi zahtjevi svakodnevno mijenjaju u skladu sa tehnološkim promjenama koje se dešavaju. Naglasio je da smatra da je naša obaveza da odgovaramo na takve zahtjeve sa kontinuitetom promjena koje realizujemo u skladu sa njegovim zahtjevima i potrebama. Istakao je da je suština priče da ne postoji oblast ljudske djelatnosti, poslovni proces u bilo kojoj organizaciji, mogućnost realizacije bilo kojeg poslovnog cilja, koji se danas može realizovati na kvalitetan, efikasan i jednostavan način, bez upotrebe informaciono-komunikacionih tehnologija. Zaključio je da svijest djece, koja treba da budu nosioci našeg ukupnog društvenog razvoja, u startu mora biti formirana na način kako to zahtijeva vrijeme u kojem živimo.

Poslanica Branka Tanasijević, članica Odbora, pozdravila je prisutne i složila se sa prethodno izrečenim konstatacijama da živimo u savremenoj, urbanoj civilizaciji koja mora pratiti promjene kao i

da se dešavanja na globalnoj sceni moraju reflektovati na naš svakodnevni život. Navela je da se danas ne može zamisliti školski sistem, obrazovanje i poslovanje bez digitalne pismenosti kao i da je digitalna pismenost danas isto što i čitalačka i matematička pismenost. Istakla je da je usmjeravanje energije ka tome da djeca u školama budu digitalno pismena jeste jedna misija koja približava Crnu Goru Evropi i čini da djeca u Crnoj Gori mogu biti konkurentna na svakom mogućem polju. Kazala je da se u Crnoj Gori brzo prihvatilo ono što nam nudi digitalna tehnologija, ali i da postoji jaz između digitalnog obrazovanja djece i digitalnog obrazovanja odraslih, jer to je jedna od rijetkih oblasti u kojoj su djeca prevazišla svoje roditelje, pa ta nedovoljna digitalna obrazovanost roditelja može imati negativan uticaj na djecu. Napomenula je da samo dozirano i selektivno korišćenje informaciono-komunikacionih tehnologija može imati pozitivan uticaj na djecu. Navela je, iz ugla sociologa, rizike koje nosi savremena tehnološka civilizacija i istakla da smatra da djeca treba da budu obučena, ne samo kako da koriste, već i da znaju i koji su rizici neselektivnog korišćenja interneta. Pozdravila je ministra Šehovića i napore koji se ulažu u obuku nastavnika. Poslanica Tanasijević je zaključila izlaganje konstatacijom da je kontinuitet ono čemu se mora težiti u primjeni informaciono-komunikacionih tehnologija, ako želimo da osjetimo njene blagodeti.

Poslanik Bogdan Fatić, član Odbora, istakao je se slaže da razvoj i primjena informaciono-komunikacionih tehnologija u značajnoj mjeri mijenjaju način privređivanja i utiču na život građana. Naveo je da su u svijetu različito razvijene i zastupljene informaciono-komunikacione tehnologije i sektori čije je poslovanje zasnovano na njima. Takođe je naveo da se, prema izvještaju Međunarodne telekomunikacione unije za 2017. godinu i indeksu razvijenosti, Crna Gora nalazi na 61. mjestu od 167 zemalja. Naveo je da je u razvoj telekomunikacionih tehnologija, u posljednjem periodu, bilo velikih ulaganja, kao i da ulaganja, samo, u razvoj elektronskih mreža iznose, u zadnje dvije godine, 180 miliona eura. Istakao je da su navedena ulaganja dovela do situacije da na 98% teritorije Crne Gore imamo pokrivenost 4G mrežom. Istakao je da o veličini zastupljenosti digitalizacije i razvoja informaciono-komunikacione tehnologije govori sama činjenica da, danas, imamo preko milion korisnika mobilne telefonije. Kao jako bitno, istakao je stvaranje stručnog kadra na svim nivoima, od nivoa gdje treba ljude obučiti da rade sa osnovnim programima, do profesionalaca. Istakao je da je sigurno da značajnu i ključnu ulogu, u sistemu obrazovanja, ima Ministarstvo prosvjete. Napomenuo je da je potrebno napraviti plan, kako bi se pedagoški i metodički oblikovali nastavni materijali koji će učenike, nastavnike i starije generacije osposobiti za sadašnje vrijeme, ali isto tako i pripremiti za budućnost zasnovanu na informaciono-komunikacionim tehnologijama.

Radoje Novović, načelnik Odsjeka za istraživanje i razvoj obrazovnog sistema u Zavodu za školstvo, u svom izlaganju je govorio o važnosti informacionih tehnologija u nastavnom procesu i vaspitno obrazovnom radu. Govorio je o ulozi savremene škole i značaju informaciono-komunikacionih tehnologija. Naveo je da pod navedene pojmove potpadaju prenošenje znanja, primjena znanja, stvaranje i kreiranje novog znanja, osposobljavanje za život i rad, kao i da informaciono-komunikacione tehnologije imaju veoma važnu ulogu u ostvarivanju svih navedenih segmenata. Istakao je da je digitalna pismenost, danas, osnovna pismenost i da se koristi u svim sferama života. Govorio je o dostupnosti novih informacija svakom djetetu, ma gdje se nalazilo. Istakao je da se u jednom satu na svjetskoj pozornici može pojaviti milion novih informacija i da je neracionalno očekivati da škola prenese to znanje na tradicionalan način. Takođe, kao pedagog, smatra da informaciono-komunikacione tehnologije mogu da pomognu u realizovanju nastavnog procesa. Govorio je o tri aspekta koji podržavaju učenje, što znači da učenik koristi računar u nastavnom procesu, koji

podrazumijevaju: obrazovni softver, virtuelnu realnost, vještačku inteligenciju i računarsku simulaciju koja se može iskoistiti u nastavnom procesu. Naveo je primjer *Virtuelne učionice* zahvaljujući kojoj mogu da se razmenjuju razne informacije van nastave, kao i da je to način da se prate rad i razvoj učenika, njihova razmišljanja i aktivnosti. Takođe, napomenuo je da su roditelji zahvalni na mogućnosti da preko *Virtuelne učionice* prate kako im dijete uči i napreduje u školi. Naveo je da su višestruke pedagoške dobiti za nastavnike i učenike od primjene informaciono-komunikacionih tehnologija.

Biljana Popović, profesorica informatike u OŠ „Štampar Makarije” u Podgorici je u svom izlaganju navela da se u pomenutoj školi nastava informatike realizuje, između ostalog, i putem *Virtuelne učionice*. Navela je da ta mogućnost postoji za sve nastavne predmete kako bi se učenicima olakšala komunikacija sa nastavnikom, kako bi uradili domaći zadatak, dobili i dali određene informacije, uz ostale prednosti. Govorila je o *Virtuelnoj učionici*, u smislu da može biti primjer za odvijanje ukupne nastave u obrazovnom procesu. Navela da je u školi iz koje dolazi realizovana nastava robotike i informatike upotrebom robota i iskazala veliko zadovoljstvo zbog toga. Govorila je o značaju i potrebi uvođenja nastave robotike u obrazovne planove i programe, od petog razreda osnovne škole.

Vanja Madžgalj, direktorica Britanskog Savjeta u Crnoj Gori, u svom izlaganju je navela da Britanski Savjet ima mnogo planova kada je u pitanju crnogorsko obrazovanje i naglasila da smo svjedoci da se, u posljednje vrijeme, mnogo govori o Digitalnoj strategiji i o Zajedničkoj strategiji Evropske unije za Zapadni Balkan. Navela je da se obrazovanje posmatra vrlo usko u kontekstu ekonomije. Istakla je da je prelazak na digitalnu ekonomiju globalan i da se obrazovanje mora posmatrati u okviru kolaborativne platforme sa drugim sektorima, prije svega sa sektorom ekonomije i IT sektorom. Govorila je o promjeni svijesti o informaciono-komunikacionim tehnologijama, navodeći da, u tom dijelu, treba djelovati kroz razvoj kritičkih vještina kod učenika, što bi značilo da postepeno mijenjamo način na koji razmišljamo, mijenjamo način na koji učimo, na koji radimo i mijenjamo alate kojima se služimo u radu. Istakla je da moramo usvojiti svijest da su promjene konstanta i moramo biti otvoreni za promjene. Naglasila je da moramo biti spremni da se služimo savremenom tehnologijom, koja je danas svuda oko nas. U daljem izlaganju je istakla da danas postoje tri nivoa digitalne pismenosti i da se moraju integrisati u sistem obrazovanja i objasnila ih. Navela je razloge zašto je, u ekonomiji, potrebna digitalno sposobna radna snaga i navela nekoliko osnovnih razloga, koji su: iz razloga produktivnosti, rasta zapošljavanja, privlačenja stranih investicija, itd. Takođe je navela da je bitno da se formira platforma saradnje sa Ministarstvom nauke, Ministarstvom ekonomije, Ministarstvom javne uprave, univerzitetima i ostalima i da se, u jednom kolaborativnom pristupu, dođe do zajedničke strategije. Obavijestila je prisutne da u Britanskom Savjetu nastavljaju sa uvođenjem obuka iz pogramiranja pomoću mikrobil računara i da će, u narednih nekoliko godina, biti obuhvćene sve škole u Crnoj Gori.

Dragana Dmitrović, direktorica Ispitnog centra Crne Gore je, u svom izlaganju, istakla da kompletan rad Ispitnog centra ne bio održiv bez informacionog sistema zbog prirode aktivnosti koje pokriva Ispitni centar. Navela je da se mora imati jedan konzistentan informacioni sistem kako bi se mogle ostvariti aktivnosti. Istakla je da je prvo što su uradili je migracija sa starih operativnih sistema na nove i savremene, da su pojačali neke aplikacije, radili na razvijanju softvera za dizajn i pripremu testova, na razvijanju softvera za skeniranje učeničkih odgovora, lista za odgovore i ocjenjivanje i, kao jako bitno, istakla da su u saradnji sa Ministarstvom prosvjete uspjeli da omoguće povezivanje sa elektronskim dnevnikom. Navela je da su nova zakonska rješenja donijela probleme oko prostora i ljudskih resursa, jer neće biti moguće fizički organizovati broj ispita koje će Ispitni centar morati obaviti u

budućnosti, već će to biti u digitalnom obliku. Navela je da smatra da je bez eksterne provjere znanja teško doći do postizanja kvaliteta u obrazovanju.

Vesna Bulatović, predstavnica Zavoda za školstvo, istakla je da je digitalna pismenost neophodna, da je neophodno i zaštititi djecu, ali i da se postavlja pitanje kako efektivno koristiti informaciono-komunikacione tehnologije u obrazovanju. Navela je da su preduslovi za to: opremljenost, odgovarajući nastavni planovi i programi koji su usaglašeni sa tržištem rada i korišćenje informaciono-komunikacionih tehnologija. Istakla je značaj pitanja posvećenosti, motivacije i znanja nastavnika i podsjetila da postoji preko pedeset različitih struka, unutar nastavnog kadra, koji predaju informatiku. Govorila je o problemu u vezi sa time u kojoj se mjeri mogu kvalitetno obučiti nastavnici koji su u zrelijim godinama. Podsjetila je da je, nekada, postojao Savjet za informaciono-komunikacione tehnologije i da smatra da se tu pruža prostor da se formira jedna grupa stručnjaka koja bi koordinirala po pitanjima realizacije opremljenosti i korišćenja informatičke opreme, kao i obuka.

Prof. dr Maja Drakić - Grgur, predstavnica Univerziteta Donja Gorica, naglasila je da sistem obrazovanja i sve reforme treba posmatrati u kontekstu cjeline. Podsjetila je da učenici nakon 13 godina obrazovanja dolaze na fakultet i istakla da iz iskustva zna koji je nivo informatičke pismenosti i onoga što se pogrešno shvata kao informatička pismenost, a to je korišćenje informaciono-komunikacionih tehnologija za dnevne potrebe, prisutan kod njih. Navela da je Univerzitet Donja Gorica, od 2008. godine, univerzitet sa fakultetima sa interdisciplinarnim programom na kojima su informacione tehnologije pokušali da integrišu sa znanjem iz ekonomije, menadžmenta i ostalih oblasti, da se ta znanja i vještine „uvežu” kod studenata, koji su danas jako traženi na tržištu. Navela je da su sa kompanijama i biznis zajednicom iz ICT oblasti, kao i sa državnim institucijama nastojali, kroz taj program, da integrišu nešto što je sveobuhvatno znanje. Istakla je da su informaciono-komunikacione tehnologije alatka kojom se pomažu ljudi u rješavanju problema i da smatra da je to osnovni pristup kojim se treba prići reformama u oblasti obrazovanja, kako bi se izbjegle zamke koje ICT revolucija i digitalna ekonomija nose sa sobom.

Duško Rajković, direktor Centra za stručno obrazovanje, istakao je da je već prepoznat značaj informatike i da se, u segmentu srednjeg stručnog obrazovanja, ovaj predmet nalazi u grupi obaveznih predmeta, ali da se tu ne zadržavaju već da se, kroz stručne predmete, radi na specijalističkom usavršavanju učenika u stručnim školama. Govorio je o Servisu Centru preduzeća za vježbu, kao virtuelnom preduzeću gdje učenici kroz softverske aplikacije, prolaze sve pozicije u preduzeću, od blagajnika do izvršnog direktora i gdje sama registracija ide u skladu sa zakonskom procedurom preko softvera. Naveo je još i *Amadeus* i *Fidelio* programe koji su za učenike obavezni u okviru predmeta recepcijsko poslovanje, u trgovinsko-ugostiteljskim školama. Istakao je da u Centru za stručno obrazovanje kontinuirano rade na usavršavanju i da su svjesni da će, kako je ministar Šehović naveo, oprema biti obnovljena, ali da su svjesni i potrebe da se u stručnim školama radi na opremanju u skladu sa mogućnostima škole i podrškom donatora. Izlaganje je zaključio konstatacijom da smatra da su stručne škole solidno opremljene za realizaciju svih programa.

Zoja Bojanić Lalović, direktorica Gimnazije „Slobodan Škerović” Podgorica je istakla da se često govori o tome koliko smo svjesni da moramo biti spremni za nove generacije. Navela je podatak o opremljenosti Gimnazije „Slobodan Škerović” računarima i projektorima, kao i o opremljenosti biblioteke ove škole. Govorila je o spremnosti nastavnika i profesora da koriste opremu, organizovanju obuka i da se, tom prilikom, došlo do zaključka da mlađa generacija profesora brže reaguje i prihvata promjene,

dok stariji profesori, koji su pred penzijom, nijesu bili zainteresovani za obuke. Istakla je da se sada stanje mijenja, te da sada postoje profesori sa mnogo godina staža koji se veoma vješto koriste informaciono-komunikacionim tehnologijama. Informisala je prisutne da se u Gimnaziji već sprovode elektronska testiranja i navela prednosti navedene prakse. Navela je da, pored eksternih obuka, imaju i internu obuku nastavnika i da, kad god dobiju novo nastavno sredstvo, ICT koordinator u ovoj školi sprovede obuku.

Veselin Bulatović, direktor OŠ „Aleksa Đilas Bećo” Mojkovac je u svom izlaganju naveo primjer da su se u pomenutoj školi bavili pitanjem zaštite djece od negativnih pojava koje donose informaciono-komunikacione tehnologije i uključili školu u razne projekte, posebno navodeći projekat koji su imali sa kompanijom Telenor. Naveo je da svaki predmetni nastavnik, kroz realizaciju sadržaja svog predmetnog programa, mora kod učenika razvijati svijest o potrebi zaštite od digitalnih tehnologija. Istakao je da nastavnici u školama, i te kako, rade na svom profesionalnom usavršavanju po pitanju korišćenja informacionih tehnologija.

Poslanica Branka Tanasijević je istakla da je digitalno obrazovanje neophodnost, neminovnost i da treba pratiti savremene urbane tendencije, ali da u školskom uzrastu učenike treba upozoriti na rizike koje nosi digitalni život i istakla da je ukazivanje na rizike, neophodnost.

Predsjednik Odbora Radule Novović je naveo da se Odbor za prosvjetu, nauku, kulturu i sport obavezuje da u prvom polugodištu školske 2018/2019. godine, tj. do kraja tekuće godine, organizuje tematsku sjednicu posvećenu zaštiti djece na internetu.

Dejan Abazović, državni sekretar u Ministarstvu javne uprave, u završnom izlaganju je izrazio zadovoljstvo onim što je na sjednici imao priliku da čuje i da, stoga, vjeruje da je digitalna budućnost Crne Gore svijetla. Zaključio je da biti inovativan znači imati ideju koja ima vrijednost, kao i da će se iz Ministarstva javne uprave potruditi da obezbijede infrastrukturu neophodnu da svi građani mogu da budu ravnopravni činioци i učesnici u digitalnom društvu.

Ministar prosvjete Damir Šehović je u završnom izlaganju istakao da ne postoji prostor za razmišljanje u kojem pravcu treba da idemo, već je jasno da moramo ići u susret promjenama. Naglasio je da se mora učiti o informaciono-komunikacionim tehnologijama, ali i kroz informaciono-komunikacione tehnologije. Naveo je da fokus jeste na inženjeringu i tehničarima, ali da je digitalizacija u obrazovanju - učenje kroz informaciono-komunikacione tehnologije. Naglasio je da se mora mijenjati svijest o neophodnosti digitalizacije u obrazovanju, kao što je to nekad bilo sa marketingom. Takođe je istakao da je Vlada prepoznala značaj digitalizacije u obrazovanju i da je spremna da stvori finansijske predušlove da bi se ta digitalizacija sprovela. Naveo je da je neophodno baviti se i pitanjem mogućih zloupotreba i da je već nekoliko projekata realizovano u prethodnom periodu sa ciljem da se djeci pruže elementarna znanja o mogućim zloupotrebama u ovoj oblasti, kao što je bio projekat „Surfuj pametno”. Kazao je da će se u narednom periodu, zbog obrazovanja i strukturnih problema koji postoje na tržištu rada, nastaviti pružanje snažne podrške projektima koji otvaraju prostor za korišćenje informacionih tehnologija i stvaranje pretpostavki da se kompletan proces digitalizacije odvija u željenom pravcu. Na kraju izlaganja je istakao da smo, kao društvo još daleko od cilja, ali da smo na pravom putu i da se prave značajni iskoraci.

Predsjednik Odbora Radule Novović je zahvalio prisutnima na prisustvu i učešću u raspravi i zaključio 16. sjednicu. Najavio je da će Odbor, na nekoj od narednih sjednica, usvojiti zaključke sa 16. sjednice Odbora.

Sjednica je završena u 12:15 časova.

Broj: 00-63-11/18-

SEKRETARKA ODBORA

Svjetlana Aligrudić, s.r.

PREDSJEDNIK ODBORA

Radule Novović, s.r.